

SZPITALNY ZAKŁAD DIAGNOSTYKI LABORATORYJNEJ

Kierownik: mgr Zdzisława Dominikowska

tel. 52 3655 572 email: laboratorium@biziel.pl

Szpital Uniwersytecki nr 2 im. dr. Jana Bizuela w Bydgoszczy 85-168 Bydgoszcz, ul. Ujejskiego 75

Opis wymagań dotyczących przesyłanego materiału do badań, wykonywanych w Zakładzie Diagnostyki Laboratoryjnej Szpitala Uniwersyteckiego nr 2 im. dr. Jana Bizuela w Bydgoszczy

Zakład Diagnostyki Laboratoryjnej znajduje się w ewidencji Krajowej Izby Diagnostów Laboratoryjnych (do weryfikacji na stronie internetowej – www.kidl.org.pl):

nr ewidencji – 1419

data wpisu – 10.09.2004

Poniżej podano zalecenia, dotyczące:

- 1 – Pobrania materiału biologicznego na badania laboratoryjne
- 2 – Wstępnej obróbki próbek i przygotowania ich do transportu
- 3 – Transport do zleceniobiorcy
a także informacje na temat:
- 4 – Terminów przyjęcia materiału biologicznego oraz wydawania wyników badań laboratoryjnych, w tym maksymalnego czasu oczekiwania na wynik

1 – Pobranie materiału biologicznego na badania laboratoryjne

– krew żylna

Krew żylną należy pobrać przy pomocy systemu zamkniętego, po sprawdzeniu zgodności opisu próbki z danymi na zleceniu oraz nazwiskiem pacjenta

standardowy czas pobierania krwi godzina 6⁰⁰ – 9³⁰

na czczo (po 12 h od przyjęcia ostatniego posiłku)

po stosowaniu dotychczasowej diety

po wypoczynku nocnym

przed wdrożeniem procedur diagnostyczno-terapeutycznych

pobranie krwi – pacjent w pozycji siedzącej

– mocz

mocz – **badanie ogólne** – należy pobrać do jednorazowego pojemnika:

– po spoczynku nocnym w pozycji leżącej, trwającym nie mniej niż 8 godzin, w tym z przynajmniej czterogodzinnym gromadzeniem moczu w pęcherzu

– po uprzednim umyciu narządu moczowo-płciowego

– ze środkowego strumienia pierwszej porannej porcji moczu

Mocz nie należy pobierać podczas trwania krwawienia miesięcznego

mocz – **dobowa zbiórka** -

– pierwszą ranną porcję moczu należy odrzucić

– wszystkie kolejne porcje moczu oddanego w ciągu doby zbierać do naczynia, przechowywanego w lodówce

- dołączyć do nich pierwszą ranną porcję moczu z następnego dnia
 - całość moczu dokładnie wymieszać, zmierzyć i zanotować objętość
- odlać ok. 20 – 30 ml do jednorazowego pojemnika, który należy dostarczyć do laboratorium z informacją odnośnie objętości DZM oraz czasu rozpoczęcia i zakończenia zbiórki

- kał

obecność krwi utajonej:

- badania nie należy wykonywać:
 - w czasie trwania miesiączki i 3 dni po jej zakończeniu
 - występowania krwawień z żyłaków odbytu
 - występowania krwi w moczu
 - przed wykonaniem testu należy odstawić na minimum 48 godzin alkohol, aspirynę oraz inne leki mogące powodować podrażnienie żołądka i jelit
- materiał należy pobrać i dostarczyć do laboratorium zgodnie z zasadami opisanymi w ulotce wydawanej przez rejestrację laboratorium wraz z pojemnikiem na kał

kalprotektyna:

- grudka kału pobrana do jałowego pojemnika, wolna od dodatków chemicznych np. substancji dłużyjących do czyszczenia toalet

2 – Obróbka wstępna materiału i przygotowanie do transportu

W laboratorium zleceniodawcy należy:

- wstępnie zweryfikować przyjmowany do laboratorium materiał:
 - czy jest zaopatrzone we właściwie wypisane skierowanie/ zlecenie, zawierające wszystkie niezbędne dane:
 - imię i nazwisko pacjenta (litery drukowane)
 - nr identyfikacyjny pacjenta (PESEL)
 - data urodzenia
 - płeć pacjenta
 - nazwa jednostki kierującej
 - data i godzina pobrania materiału do badania
 - godzina dostarczenia materiału do laboratorium
 - imię i nazwisko osoby zlecającej badanie (pieczęć i podpis) oraz osoby pobierającej materiał
 - zestaw badań do wykonania w dostarczonym materiale oraz ilość zleconych badań łącznie
 - inne dodatkowe informacje niezbędne do wydania (np. DZM) lub interpretacji wyniku
 - pojemniki z próbkami są właściwie i czytelnie opisane
 - dostarczony do laboratorium materiał odpowiada wymogom tzn.:
 - pojemniki z materiałem biologicznym są właściwie zabezpieczone (zamknięte)
 - próbki są pobrane do stosownych względem zlecenia pojemników
 - w próbówce z antykoagulantem został zachowany właściwy stosunek krwi do antykoagulantu
 - w próbkach z krwią pobraną na antykoagulant nie ma skrzepu
- próbkę pierwotną krwi poddać wstępnej obróbce (odwirować w standardowych warunkach) lub w przypadku badań wykonywanych z dobowej zbiórki moczu – moczkę zakwasić (patrz tabela nr 2 – Materiał poddawany analizie oraz warunki przechowywania i transportu materiału biologicznego, zapewniające stabilność oznaczanych parametrów)
- natychmiast po zakończeniu wirowania oddzielić surowicę/ osocze/ supernatant od krwinek
- zamknąć szczelnie pojemnik z materiałem biologicznym do analizy i właściwie opisać (PESEL, nazwisko i imię pacjenta, data pobrania materiału), a następnie umieścić w statywie w pozycji pionowej (korkiem do góry)
- wstawić statyw do oznaczonego piktogramem „MATERIAŁ ZAKAŻNY” pojemnika zbiorczego
- do pojemnika zbiorczego włożyć ofoliowane, zabezpieczone przed kontaktem z materiałem biologicznym skierowania na badania laboratoryjne

- zapewnić właściwą temperaturę transportu poprzez włożenie do pojemnika np. wkładów chłodzących (patrz tabela nr 2 – Materiał poddawany analizie oraz warunki przechowywania i transportu materiału biologicznego, zapewniające stabilność oznaczanych parametrów)

3 – Transport materiału do badań

Pobrany materiał biologiczny należy jak najszybciej dostarczyć do Zakładu Diagnostyki Laboratoryjnej, a jego przechowywanie powinno być ograniczone tylko do czasu koniecznego na przygotowanie próbek do transportu.

W przypadku zlecenia następujących badań:

PMR
glukoza w surowicy krwi
bilirubina
amoniak
mleczany
RKZ

materiał należy dostarczyć natychmiast po pobraniu.

Warunki transportu – probówki/ jednorazowe pojemniki:

- w pozycji pionowej (korkiem/ pokrywką do góry)
- w statywie lub stabilnym opakowaniu
- zabezpieczone zgodnie z przepisami BHP (np. w kontenerze lub worku foliowym).

Materiał biologiczny musi być transportowany w warunkach niezmiennających jego właściwości możliwie szybko do zleceniobiorcy. (patrz tabela nr 2 – Materiał poddawany analizie oraz warunki przechowywania i transportu materiału biologicznego, zapewniające stabilność oznaczanych parametrów)

Próbki materiału biologicznego wraz ze stosownymi skierowaniami na badania diagnostyczne muszą być transportowane w zamkniętym pojemniku zbiorczym oznaczonym piktogramem „MATERIAŁ ZAKAŹNY” i zabezpieczonym zgodnie z wymogami BHP.

Materiał biologiczny do badań laboratoryjnych może być transportowany tylko przez upoważnione osoby.

4 – Przyjęcie materiału biologicznego oraz wydawanie wyników badań laboratoryjnych

Materiał biologiczny na rutynowe badania laboratoryjne należy dostarczyć do rejestracji laboratorium w dni robocze do godziny 11⁰⁰.

Wyniki badań laboratoryjnych w większości przypadków są dostępne do odbioru przez upoważnione osoby w rejestracji laboratorium po godzinie 14³⁰ w dniu dostarczenia materiału.

Wyjątek stanowią następujące badania:

Tab.1 Maksymalny czas oczekiwania na wynik

lp.	Nazwa badania	Maksymalny czas oczekiwania na wynik
1	17-hydroksyketosterydy – dobowe wydalanie	do 3 tygodni
2	17-ketosterydy – dobowe wydalanie	do 3 tygodni
3	Aktywność anty-Xa heparyny drobnocząsteczkowej	badanie wykonywane tylko w dni robocze w godz. 7:30 – 14:00
4	antygen HE4 w surowicy	badanie wykonywane tylko w dni robocze w godz. 7:30 – 14:00
5	antykoagulant tocznia w osoczu	badanie wykonywane tylko w dni robocze w godz. 7:30 – 14:00
6	beta-2mikroglobulina w surowicy	badanie wykonywane tylko w dni robocze w godz. 7:30 – 14:00
7	białko Bence – Jones a w moczu	do 1 tygodni
8	białko C w osoczu	badanie wykonywane tylko w dni robocze w godz. 7:30 – 14:00
9	białko ciężowe A	badanie wykonywane tylko w dni robocze w godz. 7:30 – 14:00

10	białko S wolne w osoczu	badanie wykonywane tylko w dni robocze w godz. 7:30 – 14:00
11	C3-składowa dopełniacza w surowicy	badanie wykonywane tylko w dni robocze w godz. 7:30 – 14:00
12	C4-składowa dopełniacza w surowicy	badanie wykonywane tylko w dni robocze w godz. 7:30 – 14:00
13	czas okluzji	badanie wykonywane tylko w dni robocze w godz. 7:30 – 14:00
14	czynnik II w osoczu - aktywność	do 4 tygodni
15	czynnik V w osoczu - aktywność	do 4 tygodni
16	czynnik VII w osoczu - aktywność	do 4 tygodni
17	czynnik VIII w osoczu - aktywność	do 2 tygodni
18	czynnik IX w osoczu - aktywność	do 4 tygodni
19	czynnik X w osoczu - aktywność	do 4 tygodni
20	czynnik XI w osoczu - aktywność	do 4 tygodni
21	czynnik XII w osoczu - aktywność	do 4 tygodni
22	czynnik XIII w osoczu - aktywność	do 4 tygodni
23	czynnik reumatoidalny	badanie wykonywane tylko w dni robocze w godz. 7:30 – 14:00
24	czynnik von Willebranda w osoczu	do 4 tygodni
25	haptoglobina w surowicy	badanie wykonywane tylko w dni robocze w godz. 7:30 – 14:00
26	homocysteina w surowicy	do 1 tygodnia
27	hormon adrenokortykotropowy w osoczu	badanie wykonywane tylko w dni robocze w godz. 7:30 – 14:00
28	immunofiksacja – wykrywanie białka monoklonalnego w surowicy	do 1 tygodnia
29	immunoglobuliny klasy IgA w surowicy	badanie wykonywane tylko w dni robocze w godz. 7:30 – 14:00
30	immunoglobuliny klasy IgG w surowicy	badanie wykonywane tylko w dni robocze w godz. 7:30 – 14:00
31	immunoglobuliny klasy IgG w PMR	badanie wykonywane tylko w dni robocze w godz. 7:30 – 14:00
32	immunoglobuliny klasy IgG – podklasy IgG1 - IgG4 w surowicy	badanie wykonywane tylko w dni robocze w godz. 7:30 – 14:00
33	immunoglobuliny klasy IgM w surowicy	badanie wykonywane tylko w dni robocze w godz. 7:30 – 14:00
34	inhibitor C1-esterazy w surowicy	badanie wykonywane tylko w dni robocze w godz. 7:30 – 14:00
35	inhibitor czynnika VIII - miano	do 2 tygodni
36	inhibitor czynnika IX - miano	do 4 tygodni
37	kał – kalprotektyna	do 1 tygodnia
38	kamienie moczowe – analiza chemiczna	do 1 tygodnia
39	kwasy 5-hydroksyindolooctowe – dobowe wydalanie	do 2 tygodni
40	Kwas delta-aminolewulinowy – dobowe wydalanie	w celu monitorowania leczenia – 2 tygodnie
41	kwasy wanilinomigdałowe – dobowe wydalanie	do 3 tygodni
42	leukocyty – fosfataza kwaśna	do 1 tygodnia
43	leukocyty – reakcja peroksydazowa	do 1 tygodnia

44	łańcuchy lekkie, wolne kappa w surowicy	badanie wykonywane tylko w dni robocze w godz. 7:30 – 14:00
45	łańcuchy lekkie, wolne lambda w surowicy	badanie wykonywane tylko w dni robocze w godz. 7:30 – 14:00
46	oporność osmotyczna erytrocytów	badanie wykonywane tylko w dni robocze w godz. 7:30 – 14:00
47	płyn mózgowo-rdzeniowy – obecność prążków oligoklonalnych	do 2 tygodni
48	porfobilinogen w moczu – dobowe wydalanie	w celu monitorowania leczenia – 2 tygodnie
49	przeciwciała przeciw receptorowi hormonu tyreotropowego	do 1 tygodnia
50	rozdział elektroforetyczny frakcji białkowych w moczu	do 1 tygodnia
51	rozdział elektroforetyczny frakcji białkowych w surowicy	do 1 tygodnia
52	rozsmaz treści szpikowej	do 1 tygodnia
53	test korekcji APTT w osoczu	badanie wykonywane tylko w dni robocze w godz. 7:30 – 14:00
54	transferyna w surowicy	badanie wykonywane tylko w dni robocze w godz. 7:30 – 14:00

Zakład Diagnostyki Laboratoryjnej funkcjonuje przez całą dobę zarówno w dni robocze jak i wolne od pracy oraz święta.

W związku z tym materiał na badania ratujące życie lub umożliwiające podjęcie niezbędnych, natychmiastowych działań terapeutycznych można dostarczać przez całą dobę i oczekiwać uzyskania wyników w trybie pilnym.

Odmowa wykonania badania

Zakład Diagnostyki Laboratoryjnej zastrzega sobie prawo odmowy wykonania badania w przypadku:

- stwierdzenia niezgodności otrzymanego materiału do badań z wymaganiami dotyczącymi pobierania, transportu lub jakiegokolwiek innej nieprawidłowości
- odmowę wykonania badania odnotowuje się w stosownej dokumentacji i zawiadamia o zaistniałej sytuacji zleceniodawcę

Tab.2 Materiał poddawany analizie oraz warunki przechowywania i transportu materiału biologicznego, zapewniające stabilność oznaczanych parametrów.

lp.	nazwa badania	skrót nazwy badania	materiał poddawany analizie	próbka pierwotna	Stabilność materiału po odwirowaniu przechowywanego w:			Uwagi
					temperaturze pokojowej 15 - 25°C	temperaturze lodówki 2 - 8°C	temperaturze zamrażarki ≤- 20°C	
1	17 – hydroksykortykosteroidy w moczu – dobowe wydalanie	17OHKS	mocz – dobowa zbiórka			7 dni	1 miesiąc	– przed zamrożeniem próbkę zakwaszyć HCl do pH 3-6** – przed badaniem próbkę odwirować lub przefiltrować
2	17 – ketosteroidy w moczu – dobowe wydalanie	17 KS	mocz – dobowa zbiórka			15 dni	1 miesiąc	– przed zamrożeniem próbkę zakwaszyć HCl do pH 3-6 – przed badaniem próbkę odwirować lub przefiltrować
3	α-amylaza w moczu		mocz	2 dni	2 dni	10 dni	3 tygodnie	– parametr niestabilny w kwaśnym moczu – w celu dłuższego przechowywania należy próbkę zalkalizować (pH > 7,0)
4	α-amylaza w surowicy		surowica		7 dni	30 dni	1 rok	– surowicę bezzwłocznie oddzielić od krwinek – unikać wykonania oznaczenia w próbkach zhemolizowanych, żółtaczkowych
5	α-fetoproteina w surowicy	AFP	surowica		3 dni	7 dni	3 miesiące	
6	adrenokortykotropina w osoczu	ACTH	osocze wersenianowe	2 godziny	2 godziny		1 miesiąc	– używać wstępnie schłodzonych próbek. Po pobraniu krwi próbkę natychmiast umieścić w

								lodzie. Wirówkę należy ochłodzić przed oddzieleniem osocza. Próbkę oznaczać natychmiast lub zamrozić w temp. -20°C
7	albumina w surowicy		surowica		2,5 miesiąca	5 miesięcy	4 miesiące	
8	albumina w moczu	mikroalbuminy	mocz – pierwsza poranna porcja / dobowy zbiórka		7 dni	7 dni	6 miesięcy	
9	albumina w PMR		płyn mózgowo-rdzeniowy		1 dzień	7 dni	1 rok	
10	aminotransferaza alaninowa w surowicy	ALT / AIAT	surowica		3 dni*	7 dni	7 dni	– surowica wolna od hemolizy
11	aminotransferaza asparaginianowa w surowicy	AST / AspAT	surowica		1 dzień	7 dni	3 miesiące	– hemoliza wyklucza wykonanie oznaczenia (stężenia AST w RBC jest 15x wyższe niż w surowicy)
12	amoniak w osoczu		osocze wersenianowe		15 min.	2 godziny	3 tygodnie	– krew pobrać bez użycia stazy – odwirować materiał najlepiej w temp. 4°C i natychmiast wykonać analizę (w ciągu 20 – 30 min. od pobrania krwi) – możliwe zanieczyszczenie przez amoniak obecny w poście
13	aktywność anty-Xa LMWH w osoczu		osocze cytrynianowe (3,2 % cytrynian)		4 godziny		1 miesiąc	– przed zamrożeniem materiał dwukrotnie odwirować w celu usunięcia płytek krwi
14	antygen CA 15-3 w surowicy	CA 15-3	surowica			5 dni	3 miesiące	
15	antygen CA 19-9 w surowicy	CA 19-9	surowica	7 dni	7 dni	1 miesiąc	3 miesiące	
16	antygen CA 125 w surowicy	CA-125	surowica	2 dni	3 dni	5 dni	3 miesiące	
17	antygen HBs wirusa zapalenia wątroby typu B w surowicy (+ test potwierdzenia)	HBsAg	surowica			5 dni	3 miesiące	– materiał można zamrażać 4 razy
18	antygen karcynoembrionalny w surowicy	CEA	surowica		1 dzień	7 dni	6 miesięcy	
19	antygen swoisty dla stercza (PSA) całkowity w surowicy	PSA	surowica	1 dzień		5 dni	6 miesięcy	
20	antykoagulant tocznia w osoczu – test przesiewowy + test potwierdzenia	LA	osocze cytrynianowe (3,2 % cytrynian)				6 miesięcy	– przed zamrożeniem materiał dwukrotnie odwirować w celu usunięcia płytek krwi
21	antytrombina III w osoczu	AT III	osocze cytrynianowe (3,2 % cytrynian)		6 godzin	2 dni	1 miesiąc	– przed zamrożeniem materiał dwukrotnie odwirować w celu usunięcia płytek krwi – rozmrażać 10 min. w temp. 37°C – wykonać test w ciągu 2 godzin po rozmrożeniu
22	apiksaban w osoczu		osocze cytrynianowe (3,2 % cytrynian)		4 godziny		2 miesiące	– przed zamrożeniem materiał dwukrotnie odwirować
23	barbiturany w surowicy		surowica	8 godzin	8 godzin	2 dni	6 miesięcy	
24	beta-2-mikroglobulina w surowicy		surowica	1 dzień	3 dni	8 dni	2 miesiące	– próbki lipemiczne lub mętne po rozmrożeniu przed przeprowadzeniem analizy muszą być sklarowane przez odwirowanie (10 min. ok 15 000xg)

25	białko Bence – Jones a w moczu	białko B.J.	mocz – dobowa zbiórka			1 tydzień	1 miesiąc	– jako środka konserwującego przed zamrożeniem używać azydku sodu w stężeniu 0,02 g/dl
26	białko C w osoczu		osocze cytrynianowe (3,2 % cytrynian)		8 godzin		1 miesiąc	– przed zamrożeniem materiał dwukrotnie odwirować w celu usunięcia płytek krwi – rozmrażać 10 min. w temp. 37°C – wykonać test w ciągu 8 godzin po rozmrożeniu
27	białko C-reaktywne w surowicy	CRP	surowica		11 dni	2 miesiące	3 lata	
28	białko całkowite w surowicy	TP	surowica	1 dzień	6 dni	1 miesiąc	6 miesięcy	– stężenie białka jest o 0,4 – 0,8 g/dl niższe, gdy próbka została pobrana od pacjenta w pozycji leżącej w porównaniu do pacjenta przebywającego w pozycji siedzącej
29	białko S wolne w osoczu		osocze cytrynianowe (3,2 % cytrynian)		1 dzień		3 miesiące	– oddzielając osocze należy uważać, by nie zostały usunięte również płytki – rozmrażać 10 min. w temp. 37°C – wykonać test w ciągu 4 godzin po rozmrożeniu
30	bilirubina bezpośrednia w surowicy		surowica	niestabilna -	2 dni	7 dni	6 miesięcy	– podczas przechowywania materiał CHRONIĆ PRZED ŚWIATŁEM!
31	bilirubina całkowita w surowicy		surowica	niestabilna -	1 dzień	7 dni	6 miesięcy	– podczas przechowywania materiał CHRONIĆ PRZED ŚWIATŁEM!
32	C3-składowa dopełniacza w surowicy		surowica	1 dzień	4 dni	8 dni	3 miesiące	– próbki lipemiczne lub mętne po rozmrożeniu przed przeprowadzeniem analizy muszą być sklarowane przez odwirowanie (10 min. ok 15 000xg)
33	C4-składowa dopełniacza w surowicy		surowica	1 dzień	2 dni	8 dni	3 miesiące	– próbki lipemiczne lub mętne po rozmrożeniu przed przeprowadzeniem analizy muszą być sklarowane przez odwirowanie (10 min. ok 15 000xg)
34	C1- inhibitor esterazy w surowicy		surowica			8 dni	1 rok	– próbki lipemiczne lub mętne po rozmrożeniu przed przeprowadzeniem analizy muszą być sklarowane przez odwirowanie (10 min. ok 15 000xg)
35	chlorki w surowicy	CI	surowica	1 dzień -	7 dni	7 dni	1 rok	– surowicę bezzwłocznie oddzielić od krwinek
36	cholesterol – frakcji HDL (metoda bezpośrednia)	HDL	surowica	2 dni +	7 dni	7 dni	3 miesiące	
37	cholesterol – frakcji LDL (metoda bezpośrednia)	LDL	surowica	1 dzień -	1 dzień	7 dni	3 miesiące	
38	cholesterol całkowity w surowicy		surowica	7 dni+	7 dni	7 dni	3 miesiące	– nie wykonywać oznaczenia u pacjentów z żółtaczką
39	ciała ketonowe w moczu		mocz – pierwsza poranna porcja / ze wskazań doraźnych	2 godziny	2 godziny	4 godziny		
40	cyklosporyna w krwi pełnej		krew pełna wersenianowa		5 dni	7 dni	6 miesięcy	
41	czas częściowej tromboplastyny po aktywacji w osoczu	APTT	osocze cytrynianowe (3,2 % cytrynian)		4 godziny			– stabilność obniżona w osoczu pacjentów otrzymujących heparynę
42	czas okluzji Kolagen/ ADP w krwi pełnej		krew pełna cytrynianowa (3,2 % cytrynian)		4 godziny			– próbki bez śladów hemolizy – materiału nie mieszać podczas przechowywania – ograniczenia metody: PLT < 150 G/l lub > 500 G/l; HCT < 35%

43	czas okluzji Kolagen/ Epinefryna w krwi pełnej		krew pełna cytrynianowa (3,2 % cytrynian)		4 godziny			<ul style="list-style-type: none"> - próbki bez śladów hemolizy - materiału nie mieszać podczas przechowywania - ograniczenia metody: PLT < 150 G/l lub > 500 G/l; HCT < 35%
44	czas okluzji po kłoidogrelu w krwi pełnej		krew pełna cytrynianowa (3,2 % cytrynian)		4 godziny			<ul style="list-style-type: none"> - próbki bez śladów hemolizy - materiału nie mieszać podczas przechowywania - ograniczenia metody: PLT < 150 G/l lub > 500 G/l; HCT < 35%
45	czas protrombinowy w osoczu	PT / INR	osocze cytrynianowe (3,2 % cytrynian)		1 dzień			<ul style="list-style-type: none"> - ze względu na wrażliwość aktywatora FVII nie chłodzić, ani nie mrozić osocza
46	czas trombinowy w osoczu		osocze cytrynianowe (3,2 % cytrynian)		4 godziny			
47	czynnik II w osoczu - aktywność		osocze cytrynianowe (3,2 % cytrynian)		3 godziny		1 miesiąc	<ul style="list-style-type: none"> - przed zamrożeniem materiał dwukrotnie odwirować w celu usunięcia płytek krwi - rozmrażać 10 min. w temp. 37°C - wykonać test w ciągu 2 godzin po rozmrożeniu, przechowując próbkę w temp. 4°C
48	czynnik V w osoczu - aktywność		osocze cytrynianowe (3,2 % cytrynian)		3 godziny		1 miesiąc	<ul style="list-style-type: none"> - przed zamrożeniem materiał dwukrotnie odwirować w celu usunięcia płytek krwi - rozmrażać 10 min. w temp. 37°C - wykonać test w ciągu 2 godzin po rozmrożeniu, przechowując próbkę w temp. 4°C
49	czynnik VII w osoczu - aktywność		osocze cytrynianowe (3,2 % cytrynian)		3 godziny		1 miesiąc	<ul style="list-style-type: none"> - przed zamrożeniem materiał dwukrotnie odwirować w celu usunięcia płytek krwi - rozmrażać 10 min. w temp. 37°C - wykonać test w ciągu 2 godzin po rozmrożeniu, przechowując próbkę w temp. 4°C
50	czynnik VIII w osoczu - aktywność		osocze cytrynianowe (3,2 % cytrynian)		3 godziny		2 tygodnie	<ul style="list-style-type: none"> - przed zamrożeniem materiał dwukrotnie odwirować w celu usunięcia płytek krwi - rozmrażać 10 min. w temp. 37°C - wykonać test w ciągu 2 godzin po rozmrożeniu, przechowując próbkę w temp. 4°C
51	czynnika VIII – miano inhibitora w osoczu		osocze cytrynianowe (3,2 % cytrynian)		3 godziny		2 tygodnie	<ul style="list-style-type: none"> - przed zamrożeniem materiał dwukrotnie odwirować w celu usunięcia płytek krwi - rozmrażać 10 min. w temp. 37°C - wykonać test w ciągu 2 godzin po rozmrożeniu, przechowując próbkę w temp. 4°C
52	czynnik IX w osoczu - aktywność		osocze cytrynianowe (3,2 % cytrynian)		3 godziny		1 miesiąc	<ul style="list-style-type: none"> - przed zamrożeniem materiał dwukrotnie odwirować w celu usunięcia płytek krwi - rozmrażać 10 min. w temp. 37°C - wykonać test w ciągu 2 godzin po rozmrożeniu, przechowując próbkę w temp. 4°C
53	czynnika IX – miano inhibitora w osoczu		osocze cytrynianowe (3,2 % cytrynian)		3 godziny		1 miesiąc	<ul style="list-style-type: none"> - przed zamrożeniem materiał dwukrotnie odwirować w celu usunięcia płytek krwi

								<ul style="list-style-type: none"> – rozmrażać 10 min. w temp. 37°C – wykonać test w ciągu 2 godzin po rozmrożeniu, przechowując próbkę w temp. 4°C
54	czynnik X w osoczu - aktywność		osocze cytrynianowe (3,2 % cytrynian)		3 godziny		1 miesiąc	<ul style="list-style-type: none"> – przed zamrożeniem materiał dwukrotnie odwirować w celu usunięcia płytek krwi – rozmrażać 10 min. w temp. 37°C – wykonać test w ciągu 2 godzin po rozmrożeniu, przechowując próbkę w temp. 4°C
55	czynnik XI w osoczu - aktywność		osocze cytrynianowe (3,2 % cytrynian)		3 godziny		1 miesiąc	<ul style="list-style-type: none"> – przed zamrożeniem materiał dwukrotnie odwirować w celu usunięcia płytek krwi – rozmrażać 10 min. w temp. 37°C – wykonać test w ciągu 2 godzin po rozmrożeniu, przechowując próbkę w temp. 4°C
56	czynnik XII w osoczu - aktywność		osocze cytrynianowe (3,2 % cytrynian)		3 godziny		1 miesiąc	<ul style="list-style-type: none"> – przed zamrożeniem materiał dwukrotnie odwirować w celu usunięcia płytek krwi – rozmrażać 10 min. w temp. 37°C – wykonać test w ciągu 2 godzin po rozmrożeniu, przechowując próbkę w temp. 4°C
57	czynnik XIII w osoczu - aktywność		osocze cytrynianowe (3,2 % cytrynian)		3 godziny		1 miesiąc	<ul style="list-style-type: none"> – przed zamrożeniem materiał dwukrotnie odwirować w celu usunięcia płytek krwi – rozmrażać 10 min. w temp. 37°C – wykonać test w ciągu 2 godzin po rozmrożeniu, przechowując próbkę w temp. 4°C
58	czynnik von Willebranda w osoczu (vWF:Ag + vWF:RCo)	vWF:Ag + vWF:RCo	osocze cytrynianowe (3,2 % cytrynian)		6 godzin		1 miesiąc	<ul style="list-style-type: none"> – przed zamrożeniem materiał dwukrotnie odwirować w celu usunięcia płytek krwi – rozmrażać 15 min. w temp. 37°C
59	czynnik reumatoidalny w surowicy	RF	surowica		1 dzień	7 dni	3 miesiące	<ul style="list-style-type: none"> – próbki lipemiczne lub mętne po rozmrożeniu przed przeprowadzeniem analizy muszą być sklarowane przez odwirowanie (10 min. ok 15 000xg)
60	dabigatran w osoczu		osocze cytrynianowe (3,2 % cytrynian)		4 godziny		2 miesiące	<ul style="list-style-type: none"> – przed zamrożeniem materiał dwukrotnie odwirować
61	D – dimery w osoczu	DD	osocze cytrynianowe (3,2 % cytrynian)	8 godzin	8 godzin	3 dni	6 miesięcy	<ul style="list-style-type: none"> – rozmrażać w temp. 37°C
62	dehydroepiandrosteronu siarczan w surowicy	DHEA-S	surowica		1 dzień	2 dni	2 miesiące	
63	dehydrogenaza mleczanowa w surowicy	LDH	surowica	1 godzina +	7 dni	4 dni	6 tygodni	<ul style="list-style-type: none"> – materiał dokładnie wykrzepić, odwirować i jak najszybciej oddzielić od krwinek (stężenie LDH w PLT jest b. wysokie) – hemoliza wyklucza wykonanie oznaczenia (aktywność LDH w RBC jest 150x wyższa niż w surowicy)
64	digoxina w surowicy		surowica			2 dni	6 miesięcy	<ul style="list-style-type: none"> wskazane pobieranie materiału 6-8 godzin po podaniu leku
65	dobowa utrata białka w moczu/ białko w moczu		mocz – pierwsza poranna porcja / ze wskazań doraźnych/	1 dzień	1 dzień	7 dni	1 miesiąc	<ul style="list-style-type: none"> – obecność Hgb w próbce fałszywie zawyża wynik – w trakcie zbiórki nie stosować konserwantów, a

			dobowa zbiórka					zbierany mocz przechowywać w lodówce
66	mocznik w moczu – dobowe wydalanie azotu mocznika	DU azotu mocznika	mocz – dobowa zbiórka	2 dni	2 dni	7 dni	1 miesiąc	– wzrost bakterii w materiale oraz wysokie stężenie amoniaku w atmosferze może fałszywie zawyżyć wynik
67	fosfor nieorganiczny w moczu – dobowe wydalanie	DUPi	mocz – dobowa zbiórka	2 dni przy pH<5	2 dni przy pH<5	6 miesięcy		– wytrąca się przy pH zasadowym, dlatego należy mocz zakwasić 6M HCl do pH < 3 – w trakcie zbiórki mocz przechowywać w lodów ce* – wytrąca się przy pH zasadowym
68	kreatynina w moczu – dobowe wydalanie	DU kreatyniny	mocz – dobowa zbiórka	2 dni	2 dni	6 dni	6 miesięcy	
69	kwasy moczowe w moczu – dobowe wydalanie	DU kw. moczowego	mocz – dobowa zbiórka	4 dni	4 dni			– aby zapobiec wytrącaniu moczanów, materiał należy doprowadzić do pH 8-9 przy pomocy NaOH
70	magnez w moczu – dobowe wydalanie	DU Mg	mocz – dobowa zbiórka	3 dni	3 dni	3 dni	1 rok	– mocz zakwasić 6M HCl do pH < 2, aby uniknąć wytrącania się fosforanu magnezowoamonowego
71	potas w moczu – dobowe wydalanie	DU K	mocz – dobowa zbiórka	45 dni	45 dni	2 miesiące	1 rok	
72	sód w moczu – dobowe wydalanie	DU Na	mocz – dobowa zbiórka	45 dni	45 dni	45 dni	1 rok	
73	wapń w moczu – dobowe wydalanie	DU Ca	mocz – dobowa zbiórka	2 dni	2 dni	4 dni	3 tygodnie	– mocz zakwasić 6M HCl do pH < 2, aby zapobiec precipitacji soli wapnia
74	dobowa utrata chlorków	DU Cl	mocz – dobowa zbiórka					
75	estradiol w surowicy	E₂	surowica	1 dzień	1 dzień	2 dni	6 miesięcy	
76	ferrytyna w surowicy		surowica		7 dni	7 dni	1 rok	
77	fibrynogen w osoczu		osocze cytrynianowe (3,2 % cytrynian)	8 godzin	1 dzień			
78	fosfataza alkaliczna w surowicy	ALP	surowica	4 dni -	7 dni	7 dni	2 miesiące	
79	fosforan nieorganiczny w surowicy	P_i	surowica	1 godzina ++	1 dzień	4 dni	1 rok	– zależny od płytek krwi w surowicy
80	γ-glutamylotranspeptydaza w surowicy	GGTP	surowica	1 dzień -	7 dni	7 dni	1 rok	
81	glukoza w osoczu krwi żyłnej	β	osocze (antykoagulant + fluorek sodu)	10 min. -	3 dni			– osocze bezzwłocznie (w ciągu 30 min. od pobrania) oddzielić od krwinek, gdy pobrana krew pozostaje nieodwirowana w temp. pokojowej, dochodzi do obniżenia glukozy o ok. 7% (tj. o 5 – 10 mg/dl)
82	glukoza w moczu		mocz – pierwsza poranna porcja / ze wskazań doraźnych	2 godziny	2 godziny	2 godziny		– bakterie zmniejszają stabilność
83	gonadotropina kosmówkowa natywna + podjednostka β	HCG + β	surowica		1 dzień	3 dni	12 miesięcy	
84	gonadotropina kosmówkowa-wolna podjednostka	Free -β HCG	surowica		8 godzin	2 dni	10 miesięcy	
85	haptoglobina w surowicy		surowica			7 dni	3 miesiące	– próbki lipemiczne lub mętne po rozmrożeniu przed przeprowadzeniem analizy muszą być sklarowane przez odwirowanie (10 min. ok 15 000xg)

86	antygen HE4(białko komórek nabłonkowych najądrza 4) w surowicy	HE4	surowica		5 godzin	2 dni	3 miesiące	
87	hemoglobina glikowana frakcji A _{1c} w krwi pełnej	HB A_{1c}	krew pełna wersenianowa (EDTA)	3 dni	3 dni	7 dni	6 miesięcy	
88	homocysteina w surowicy		surowica	1 godzina+	4 dni	7 dni	3 miesiące	<ul style="list-style-type: none"> - próbki lipemiczne lub mętne po rozmrożeniu przed przeprowadzeniem analizy muszą być sklarowane przez odwirowanie (10 min. ok 15 000xg) - po pobraniu materiał przechowywać w lodzie - materiał odwirować w ciągu 1 godz. od pobrania
89	hormon folikulotropowy	FSH	surowica	7 dni -	2 tygodnie	2 tygodnie	6 miesięcy	
90	hormon luteinizujący	LH	surowica		3 dni	14 dni	6 miesięcy	
91	hormon tyreotropowy	TSH	surowica		1 dzień	7 dni	1 miesiąc	
92	immunofiksacja – wykrywanie białka monoklonalnego		surowica			1 tydzień	1 miesiąc	
93	immunoglobuliny klasy IgA w surowicy	IGA	surowica			8 dni	3 miesiące	<ul style="list-style-type: none"> - próbki lipemiczne lub mętne po rozmrożeniu przed przeprowadzeniem analizy muszą być sklarowane przez odwirowanie (10 min. ok 15 000xg)
94	immunoglobuliny klasy IgG w PMR	IGG w PMR	 płyn mózgowo-rdzeniowy		1 dzień	8 dni		<ul style="list-style-type: none"> - nie oznaczać w próbkach silnie ksantochromicznych lub mętnych - nie zaleca się zamrażania - brak stabilności
95	immunoglobuliny klasy IgG w surowicy	IGG	surowica			8 dni	3 miesiące	<ul style="list-style-type: none"> - próbki lipemiczne lub mętne po rozmrożeniu przed przeprowadzeniem analizy muszą być sklarowane przez odwirowanie (10 min. ok 15 000xg)
96	immunoglobuliny klasy IgG – podklasa IGG1 w surowicy	IGG1	surowica			8 dni	1 miesiąc	<ul style="list-style-type: none"> - próbki lipemiczne lub mętne po rozmrożeniu przed przeprowadzeniem analizy muszą być sklarowane przez odwirowanie (10 min. ok 15 000xg)
97	immunoglobuliny klasy IgG – podklasa IGG2 w surowicy	IGG2	surowica			8 dni	1 miesiąc	<ul style="list-style-type: none"> - próbki lipemiczne lub mętne po rozmrożeniu przed przeprowadzeniem analizy muszą być sklarowane przez odwirowanie (10 min. ok 15 000xg)
98	immunoglobuliny klasy IgG – podklasa IGG3 w surowicy	IGG3	surowica			8 dni	1 miesiąc	<ul style="list-style-type: none"> - próbki lipemiczne lub mętne po rozmrożeniu przed przeprowadzeniem analizy muszą być sklarowane przez odwirowanie (10 min. ok 15 000xg)
99	immunoglobuliny klasy IgG – podklasa IGG4 w surowicy	IGG4	surowica			8 dni	1 miesiąc	<ul style="list-style-type: none"> - próbki lipemiczne lub mętne po rozmrożeniu przed przeprowadzeniem analizy muszą być sklarowane przez odwirowanie (10 min. ok 15 000xg)
100	immunoglobuliny klasy IgM w surowicy	IGM	surowica			8 dni	3 miesiące	<ul style="list-style-type: none"> - próbki lipemiczne lub mętne po rozmrożeniu przed przeprowadzeniem analizy muszą być sklarowane przez odwirowanie (10 min. ok 15 000xg)
101	interleukina 6	IL-6	surowica	5 godzin	5 godzin	1 dzień	3 miesiące	
102	kalprotektyna (ilościowo w kale)		kał			6 dni* 6 dni w buforze	6 miesięcy buforze ekstrakcyjnym	<ul style="list-style-type: none"> -
103	kał – krew utajona	FOB	kał	28 dni		28 dni		<ul style="list-style-type: none"> - materiał pobrany zgodnie z ulotką informacyjną z trzech miejsc grudki kału

104	kamienie moczowe – analiza chemiczna		kamienie moczowe						– analizę przeprowadza się na materiale oczyszczonym z zanieczyszczeń
105	karbamazepina w surowicy		surowica		8 godz.	2 dni	dowolnie długo		
106	karboksyhemoglobina w krwi pełnej	HBCO	krew pełna heparynowa	15 min.		2 godziny			– używać zamkniętych szczelnie probówek lub kapilar – stabilność podano wzorując się na stabilności RKZ
107	kinaza fosfokreatynowa w surowicy	CK	surowica		2 dni	7 dni	1 miesiąc		– surowica wolna od hemolizy – w trakcie przechowywania materiał CHRONIĆ PRZED ŚWIATŁEM!
108	kinaza fosfokreatynowa – izoenzym MB w surowicy	CK MB masa	surowica		4 godziny	8 godzin	3 miesiące		– trwałość CK MB zależy od temperatury, krew pełna pozostawiona w temp. 32°C – następuje spadek stężenia CK MB mass o 10% na godzinę
109	kreatynina – klirens		mocz (dobowa zbiórka) oraz surowica	2dni	2 dni	6 dni	3 miesiące		– krew należy pobrać od pacjenta, w trakcie prowadzenia dobowej zbiórki moczu, na oznaczenie poziomu kreatyniny – surowica bez oznak lipemii
110	kortyzol w surowicy		surowica		2 dni	4 dni	12 miesięcy		– należy notować godziny pobrania materiału ze względu na dobowe wahania kortyzolu
111	kreatynina w surowicy		surowica	3 dni +	7 dni	7 dni	3 miesiące		– unikać surowic lipemicznych
112	kwask 5-minolewulinowy w moczu – dobowe wydalanie	ALA	mocz – dobowy zbiórka	1 dzień	1 dzień	4 dni	1 miesiąc		– próbkę należy doprowadzić do pH 6 – 7 przy pomocy 0,3% NaHCO ₃ – próbkę należy chronić przed światłem
113	kwask 5-hydroksyindoloocetowy w moczu – dobowe wydalanie	5-HIAA	mocz – dobowy zbiórka			15 dni	1 miesiąc		– mocz zakwasić HCl do pH 3-6** – przed badaniem próbkę odwirować lub przefiltrować
114	kwask foliowy w surowicy		surowica	30 min.-	2 godziny	2 dni	1 miesiąc		– próbkę CHRONIĆ PRZED ŚWIATŁEM – hemoliza wyklucza wykonanie oznaczenia
115	kwask moczowy w surowicy		surowica		3 dni	5 dni	6 miesięcy		
116	kwask walproinowy w surowicy	VA	surowica		2 dni	7 dni	3 miesiące		– unikać surowic z obecną hemolizą
117	kwask wanilinomigdałowy w moczu – dobowe wydalanie	VMA	mocz – dobowy zbiórka			5 dni	1 miesiąc		– mocz zakwasić HCl do pH 1-2 – przed badaniem próbkę odwirować lub przefiltrować
118	kwaski żółciowe w surowicy		surowica			7 dni	3 miesiące		
119	lamotrygina w osoczu		osocze wersenianowe			7 dni	1 miesiąc		– Osocze można zamrażać/ rozmrażać 3 razy
120	lewetyracetam w osoczu		osocze wersenianowe			7 dni	1 miesiąc		
121	leukocyty – fosfataza zasadowa w granulocytach	FAG	krew natywna						– preparat wykonany przez pracownika laboratorium – barwienie utrwalonych preparatów do 14 dni od pobrania materiału
122	leukocyty – reakcja peroksydazowa	POX	krew natywna lub treść szpikowa						– preparat wykonany przez pracownika laboratorium – barwienie utrwalonych preparatów 3 – 5 dni od pobrania materiału (Wielka Interna. Hematologia. Dmoszyńska)
123	lipaza		surowica	1 dzień	7 dni	7 dni	12 miesięcy		– przed oznaczeniem odwirować próbki z widocznym zmętnieniem lub obecnością strąków

124	lipidowy profil (cholesterol HDL+ cholesterol LDL + cholesterol całkowity + triglicerydy + nie-HDL cholesterol)		surowica	1 dzień -	1 dzień	7 dni	3 miesiące	– nie wykonywać oznaczenia u pacjentów z żółtaczką
125	magnez całkowity w surowicy	Mg	surowica	1 dzień +	7 dni	7 dni	1 rok	– po odwirowaniu materiału surowicę oddzielić bezzwłocznie od krwinek (w RBC stężenie Mg) jest 3x Wyższe niż w surowicy)
126	metanefryny w moczu – dobowe wydalanie	metanefryny	mocz – dobowa zbiórka			15 dni	1 miesiąc	– mocz zakwasić HCl do pH < 3 – przed badaniem próbkę odwirować lub przefiltrować
127	methemoglobina w krwi pełnej	MetHb	krew pełna heparynowa	4 dni	4 dni			– stabilność podano wzorując się na informacjach dotyczących Hb
128	metotrekst	MTX	surowica			2 tygodnie		
129	mleczan w krwi pełnej		krew pełna heparynowa	15 min.		2 godziny		– używać zamkniętych szczelnie probówek lub kapilar – stabilność podano wzorując się na stabilności RKZ
130	mocz - badanie ogólne z analizą mikroskopową		mocz – pierwsza poranna porcja / ze wskazań doraźnych	2 godziny	2 godziny	4 godziny		– próbki chronić przed światłem
131	mocznik w surowicy		surowica	1 dzień +	7 dni	7 dni	1 rok	
132	morfologia		krew pełna wersenianowa (EDTA)	4 dni	4 dni	7 dni		– stabilność retikulocytów , jeśli wchodzi w skład morfologii - 1 dzień w temperaturze zarówno pokojowej jak i lodówki – stabilność elementów morfotycznych (rozmaz) – 3 godziny w temperaturze pokojowej
133	morfologia z rozmazem		krew pełna wersenianowa (EDTA)	4 dni	4 dni	7 dni		– stabilność retikulocytów , jeśli wchodzi w skład morfologii - 1 dzień w temperaturze zarówno pokojowej jak i lodówki – stabilność elementów morfotycznych (rozmaz) – 3 godziny w temperaturze pokojowej
134	oporność osmotyczna erytrocytów		krew pełna heparynowa (heparyna litowa)		2 godziny	6 godzin		– próbka z widoczną hemolizą nie nadaje się do wykonania testu
135	osmolalność moczu		mocz	3 godziny	3 godziny	7 dni	3 miesiące	
136	osmolalność osocza		osocze heparynowe		3 godziny	1 dzień	3 miesiące	
137	osoczowe białko ciężowe A	PAPP-A	surowica		8 godzin	2 dni	3 miesiące	
138	parathormon (1-84) w osoczu	PTH (1-84)	osocze wersenianowe	6 godzin	7 godzin	1 dzień	3 miesiące	– po pobraniu materiał bezzwłocznie odwirować ze względu na krótki okres półtrwania PTH
139	płyn mózgowo-rdzeniowy – badanie ogólne	PMR – b.og.	płyn mózgowo-rdzeniowy	0,5 godziny				– natychmiastowa obróbka materiału zapobiega błędnie niskim wynikom glukozy – natychmiastowa obróbka materiału zapobiega lizie elementów morfotycznych – obecność krwi w próbce unieważnia wartości oznaczeń białka – białko stabilne przy przechowywaniu w temp. pokojowej 1 dzień, temp. lodówki 6 dni, w temp.< 15° C 1 rok

140	płyn z jamy ciała – badanie ogólne		płyn z jamy ciała pobrano do jednorazowego pojemnika i na badanie cytologiczne do probówki z wersenianem	2 godziny	2 godziny	2 godziny		– badanie wykonać w dniu pobrania materiału
141	płytki krwi pobrane na cytrynian		krew pełna cytrynianowa (3,2 % cytrynian)					
142	płytki krwi pobrane na heparynę		krew pełna heparynowa (heparyna litowa)					
143	płytki krwi metodą fluorescencyjnej cytometrii przepływowej (z liczbą niedojrzałych płytek)		krew pełna wersenianowa (EDTA)	4 dni	4 dni	7 dni		
144	porfobilinogen w moczu – dobowe wydalanie	PBG	mocz – dobowa zbiórka	4 dni	4 dni	7 dni	1 miesiąc	– próbkę należy doprowadzić do pH 6 – 7 przy pomocy 0,3% NaHCO ₃ – próbkę należy chronić przed światłem
145	potas w surowicy	K	surowica	1 godzina + +	6 tygodni	6 tygodni	1 rok	– surowicę bezzwłocznie oddzielić od krwinek zależny od PLT – hemoliza wywołuje wzrost stężenia
146	prealbumina w surowicy		surowica		3 dni	7 dni	3 miesiące	– próbki lipemiczne lub mętne po rozmrożeniu przed przeprowadzeniem analizy muszą być sklarowane przez odwirowanie (10 min. ok 15 000xg)
147	progesteron w surowicy	PRG	surowica		1 dzień	5 dni	6 miesięcy	
148	prokalcytonina w surowicy	PCT	surowica		4 godziny	1 dzień	3 miesiące	
149	prolaktyna w surowicy	PRL	surowica	2 dni	5 dni	14 dni	6 miesięcy	
150	prążki oligoklonalne (+ IGG PMR + IGG surowica)		płyn mózgowo- rdzeniowy oraz surowica			7 dni	1 miesiąc	– próbki krwi i PMR powinny zostać pobrane jednocześnie
151	peptyd natriuretyczny typu B – N- końcowy propeptyd	NT pro-BNP	surowica	2 dni	3 dni	6 dni	2 lata	
152	przeciwciała przeciwko cytomegalii IgG	CMV G	surowica		7 dni	5 dni	6 miesięcy	– nie używać próbek zhemolizowanych, lipemicznych, żółtaczkowych
153	przeciwciała przeciwko cytomegalii IgM	CMV M	surowica		3 dni	5 dni	2 miesiące	– nie używać próbek zhemolizowanych, lipemicznych, żółtaczkowych
154	przeciwciała anti-Toxoplasma gondi IGG	TOXO IGG	surowica			5 dni	1 rok	– nie używać próbek zhemolizowanych, lipemicznych, żółtaczkowych
155	przeciwciała anti-Toxoplasma gondi IGM	TOXO IGM	surowica			7 dni	3 miesiące	– nie używać próbek zhemolizowanych, lipemicznych, żółtaczkowych
156	Przeciwciała przeciwko antygenowi HBc całkowite	anty- Hbc total	surowica		7 dni	14 dni	3 miesiące	– materiał można zamrażać 3 razy
157	przeciwciała przeciwko antygenowi HBs wirusa zapalenia wątroby typu B	anty-HBs	surowica			6 dni	3 miesiące	– materiał można zamrażać 6 razy

158	przeciwciała przeciwko antygenowi HCV wirusa zapalenia wątroby typu C	anty-HCV	surowica		3 dni	7 dni	3 miesiące	– materiał można zamrażać 6 razy
159	przeciwciała przeciw peroksydazie tarczycowej	anty TPO	surowica			3 dni	1 miesiąc	
160	przeciwciała przeciw Trepanema Pallidum - RpR		surowica		5 dni	14 dni	6 miesięcy	– próbki można zamrażać 5 razy – przed oznaczeniem należy odwirować próbki: z widocznym zmętnieniem, obecnością strąków, rozmrożone
161	przeciwciała przeciw tyreoglobulinie	anty TG	surowica			3 dni	1 miesiąc	
162	przeciwciała przeciw receptorowi hormonu tyreotropowego	TSH-R	surowica		2 godziny	3 dni	1 miesiąc	– hemoliza wyklucza wykonanie oznaczenia – u pacjentów leczonych heparyną uzyskuje się podwyższone wyniki
163	retikulocyty w krwi pełnej		krew pełna wersenianowa (EDTA)	1 dzień	1 dzień	1 dzień		
164	rivaroxaban		osocze cytrynianowe (3,2 % cytrynian)		4 godziny		2 miesiące	– przed zamrożeniem materiał dwukrotnie odwirować
165	rozdział elektroforetyczny frakcji białkowych w surowicy	PROTEINOGRAM	surowica		4 dni	1 tydzień		– frakcja β - globulin zanika po 3 dniach
166	rozdział elektroforetyczny frakcji białkowych w moczu – klasyfikacja białkomoczu		mocz – pierwsza poranna porcja / dobową zbiórka			7 dni	1 miesiąc	
167	rozdział elektroforetyczny frakcji białkowych w moczu z dobową utratą białka i białkiem Bence-Jones'a metodą IFE		mocz – dobową zbiórka			7 dni	1 miesiąc	– jako środka konserwującego przed zamrożeniem używać azydku sodu w stężeniu 0,02 g/dl
168	rozmaz treści szpikowej	MIELOGRAM	treść szpikowa wersenianowa (EDTA)	3 godziny	3 godziny			
169	równowaga kwasowo-zasadowa	RKZ	krew tętnicza / włóścikowa pobrana do heparynizowanej strzykawki/ kapilary	15 min.		2 godziny		– używać zamkniętych szczelnie probówek lub kapilar
170	sód w surowicy	Na	surowica	4 dni -	2 tygodnie	2 tygodnie	1 rok	– surowicę bezzwłocznie oddzielić od krwinek
171	syderoblasty w treści szpikowej		treść szpikowa wersenianowa (EDTA)	3 godziny	3 godziny			
172	szybkość opadania erytrocytów (odczyn Biernackiego)	OB	krew pełna heparynowa	6 godzin				
173	test korekcji APTT w osoczu		osocze cytrynianowe (3,2 % cytrynian)		4 godziny			
174	testosteron w surowicy		surowica		1 dzień	7 dni	6 miesięcy	
175	transferyna w surowicy		surowica			7 dni	3 miesiące	– próbki lipemiczne lub mętne po rozmrożeniu przed przeprowadzeniem analizy muszą być sklarowane

								przez odwirowanie (10 min. ok 15 000xg)
176	troponina T wysokoczuła w surowicy	Tn T hs	surowica	8 godzin	1 dzień	1 dzień	12 miesięcy	
177	triglicerydy w surowicy	TG	surowica		2 dni	7 dni	3 miesiące	
178	trijodotyronina wolna	FT₃	surowica		1 dzień	7 dni	1 miesiąc	
179	tyroksyna wolna w surowicy	FT₄	surowica		2 dni	7 dni	1 miesiąc	
180	utajona zdolność wiązania żelaza w surowicy	UIBC	surowica		4 dni	7 dni		<ul style="list-style-type: none"> - materiał pobierać od pacjentów będących NA CZCZO (w ciągu dnia stężenie Fe może zmniejszyć się o 30%)* - surowica musi być wolna od hemolizy i lipemii
181	wankomycyna w surowicy		surowica		2 godziny	48 godzin	1 miesiąc	<ul style="list-style-type: none"> - surowica bez śladów hemolizy*
182	wapń całkowity w surowicy	Ca	surowica	2 dni -	7 dni	3 tygodnie	8 miesięcy	<ul style="list-style-type: none"> - po pobraniu surowicę bezzwłocznie oddzielić od krwinek, aby zapobiec wiązaniu Ca przez RBC
183	wapń zjonizowany w krwi pełnej	Ca⁺⁺	krew pełna heparynowa	15 min. +		2 godziny		<ul style="list-style-type: none"> - zależny od pH
184	witamina D – metabolit 25-OH		surowica		8 godzin	2 dni	2 miesiące	
185	witamina B ₁₂ w surowicy		surowica		2 godziny	2 dni	2 miesiące	<ul style="list-style-type: none"> - krew pobrana od pacjenta będącego na CZCZO - próbkę CHRONIĆ PRZED ŚWIATŁEM[^] - nie można wykonywać badania w próbkach, w których stężenie białka przekracza 16 g/dl
186	łańcuchy lekkie, wolne kappa w surowicy		surowica		7 dni	21 dni	6 miesięcy	<ul style="list-style-type: none"> - unikać surowic z obecną hemolizą
187	łańcuchy lekkie, wolne lambda w surowicy		surowica		7 dni	21 dni	6 miesięcy	<ul style="list-style-type: none"> - unikać surowic z obecną hemolizą
188	płyn mózgowo-rdzeniowy – wskaźnik Linka-Tiblinga		płyn mózgowo-rdzeniowy oraz surowica		1 dzień	8 dni		<ul style="list-style-type: none"> - PMR - nie oznaczać IGG w próbkach silnie ksantochromicznych lub mętnych - surowica – nie wykonywać oznaczenia w próbkach lipemicznych
189	żelazo w surowicy	Fe	surowica	2 godziny +	7 dni	3 tygodnie	1 rok	<ul style="list-style-type: none"> - materiał pobierać od pacjentów będących NA CZCZO (w ciągu dnia stężenie Fe może zmniejszyć się o 30%) - surowica musi być wolna od hemolizy - po odwirowaniu surowicę oddzielić (w ciągu 1 godz.) od krwinek